Jan ZAWADKA

Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie

Joanna PIETRZAK-ZAWADKA

Politechnika Białostocka

MOTYWACJA, PREFERENCJE I OCZEKIWANIA TURYSTÓW UCZESTNICZĄCYCH W SPŁYWACH KAJAKOWYCH NA WKRZE

1. Wstęp

Kajaki, mające początkowo formę tzw. dłubanek (łodzi drażonych w pniu drzewa), są znane i wykorzystywane od tysięcy lat. Archeolodzy w trakcie swoich badań ustalili, że łodzi tego typu już 6 tys. lat temu używali przedstawiciele pierwszej cywilizacji, która swe początki miała w Mezopotamii (głównie tereny dzisiejszego Iraku i Syrii). W Egipcie zaś dłubankami posługiwano się już ponad 4 tys. lat temu (Korycki, 1978). W Polsce najstarszą dłubankę odnaleziono na dnie Jeziora Lednickiego w 1960 r. Był to doskonale zachowany okaz, wykonany z dębowego pnia o długości ponad 10 m. Znaleziony we wnętrzu tej łodzi grot strzały pozwolił datować ją na XI w., w związku z czym łódź zaliczono do najstarszych zabytków polskiego szkutnictwa (Łuczyński, 1987).

Polacy zainteresowali się kajakarstwem w kontekście rekreacyjnym i turystycznym na szerszą skalę dopiero pod koniec XIX w. Za prekursora turystyki kajakowej uważa się Z. Glogera, który w latach 70. XIX w. odbył w celach archeologicznych i krajoznawczych szereg wypraw po polskich rzekach, m.in. po Wiśle, Biebrzy i Bugu (Godlewski, Rzędzicki, 2013). Duże znaczenie dla upowszechniania wielu dyscyplin sportowych, w tym kajakarstwa, miały powstające pod koniec XIX w. towarzystwa i kluby sportowe. Pierwszym z nich było założone w 1867 r. we Lwowie towarzystwo gimnastyczne „Sokół”, w którego ramach została powołana sekcja kajakowa. Ponad dekadę później (w 1878 r.) powstało Warszawskie Towarzystwo Wioślarskie, a w 1884 r. – Krakowskie Towarzystwo

Wioślarskie. Po odzyskaniu przez Polskę niepodległości systematycznie rosła liczba organizacji i stowarzyszeń kajakowych. Wśród nich wymienić można chociażby Komisję Kajakową, powołaną w 1928 r. przy Polskim Związku Narciarskim, czy utworzony w 1930 r. Polski Związek Kajakowców, którego nazwę zmieniono w tym samym roku na Polski Związek Kajakowy, a przy oddziałach utworzonego w 1906 r. Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego powstawały liczne sekcje i koła wodne (Łuczyński, 1987). Prawdziwy rozkwit zainteresowania kajakarstwem nastąpił po II wojnie światowej. Turystykę kajakową rozpowszechniano na dwa sposoby. Pierwszy z nich był związany z działalnością Polskiego Związku Kajakowego. Drugi natomiast z sekcją turystyki kwalifikowanej Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego utworzonego w 1950 r. (zob. Hurba, 2013). Rola PTTK w rozwijaniu i propagowaniu turystyki kwalifikowanej jest znacząca do dnia dzisiejszego. Turystyka kajakowa podlega jednej z kilkunastu komisji stałych Zarządu Głównego PTTK, tj. Komisji Turystyki Kajakowej (Statut Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego, 2012).

Turystyka kwalifikowana ma w Polsce bogatą i długą historię. Jej początków należy upatrywać w inicjatywach podejmowanych już w drugiej połowie XIX w. przez członków Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego, a także założonego na początku XX w. Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego. Od 1950 r. tradycje te kontynuowane są przez Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze, a także (w mniejszym zakresie) inne organizacje społeczne (Stasiak, Śledzińska, Włodarczyk, 2015).

Pojęcie turystyki kwalifikowanej (niewystępujące w literaturze anglojęzycznej) zostało wprowadzone do polskiej terminologii naukowej przez PTTK w latach 50. XX w. (Kurek, Mika, Pitrus, 2007) i miało na celu wspólne określenie nowych dziedzin turystyki, które wymagały specjalnego sprzętu i umiejętności/kwalifikacji (Mokras-Grabowska, 2015). Jedną z częściej przytaczanych definicji turystyki kwalifikowanej zaproponował Łobożewicz (1983), nazywając ją najwyższą formą specjalizacji turystycznej, która wymaga specjalnego przygotowania fizycznego i psychicznego, zahartowania w trudach, zdolności do odpowiedniego zachowania się w środowisku naturalnym i w obiektach turystycznych, a w niektórych przypadkach potwierdzonej umiejętności posługiwania się sprzętem turystycznym. Ten rodzaj turystyki opiera się na takich wartościach, jak: wypoczynek, rekreacja, doskonalenie zdrowia, wydolności i sprawności fizycznej oraz wszechstronne poznanie kraju. Ta forma aktywności turystycznej pozwala dodatkowo pogłębić relacje z naturą, dlatego jest

ona nazywana przez Łobożewicza najdoskonalszą postacią świadomie i celowo uprawianej turystyki.

Jedną z wielu form wodnej turystyki kwalifikowanej jest turystyka kajakowa (kajakarstwo turystyczne), którą należy rozumieć jako prze-mieszczanie się kajakiem lub łodzią kanadyjką po rzekach, jeziorach i innych zbiornikach wodnych w celu aktywnego wypoczynku i regeneracji psychofizycznej organizmu, doskonalenia sprawności fizycznej oraz poznawania środowiska naturalnego (Nowak, Nowak, 1996). Turystyka kajakowa stanowi ponadto ciekawą formę rekreacji, dzięki której człowiek, poza poznawaniem otaczającego go świata, kształtuje więzi interpersonalne, zdobywa nowe doświadczenia, tworzy własny system wartości (Mazurek-Kusiak, Soroka, Sawicki, 2015).

Sprzętem niezbędnym do uprawiania turystyki kajakowej jest kajak, będący specyficznym rodzajem łodzi o wrzecionowatym kształcie, stosunkowo szybkiej i zwrotnej bryle, przystosowanej do pływania po wszystkich rodzajach akwenów oraz cieków wodnych. Napędzany jest wiosłem poruszonym siłą ludzkich mięśni, chociaż czasem proces ten wspomagany jest poprzez wykorzystanie uniwersalnego żagla kajakowego (Godlewski, Rzędzicki, 2012). Można wyróżnić wiele rodzajów dostępnych obecnie kajaków, m.in.: rekreacyjno-turystyczne, górskie, morskie, sportowe, wędkarskie czy pozbawione zamkniętej komory kajaki typu *sit on top*. Różne mogą być także materiały i technologie, wykorzystywane do ich wykonania. Kajaki używane w rekreacji najczęściej produkowane są z wytrzymałego polietylenu.

Obecnie w Polsce wytyczonych jest wiele szlaków kajakowych, część została skatalogowana i wnikliwie opisana (Kajak.org.pl, 2020). Do dyspozycji turystów są bardzo krótkie, kilkukilometrowe trasy (np. Białka czy Słopica) oraz szlaki o długości kilkuset kilometrów, na których przebycie przeznaczyć należy wiele dni (Wisła, Bug, Pilica). Jedną z ciekawszych mazowieckich rzek, na których realizowane są spływy kajakowe, jest Wkra. Trasa ta jest niezwykle malownicza, a niski poziom trudności sprawia, że bez problemu mogą tam pływać nawet zupełnie początkujący kajakarze.

2. Cel i metoda

Celem opracowania jest przedstawienie motywów kierujących turystami odbywającymi spływy kajakowe na Wkrze, a także preferencji i oczekiwań tych osób. W ramach realizacji tego celu zaprezentowano m.in. motyw

uczestnictwa w spływach kajakowych, powody wyboru Wkry na miejsce realizacji spływu, preferowane odcinki kajakowe tej rzeki, towarzystwo podczas spływu, wykorzystywane źródła informacji o możliwości uprawiania kajakarstwa na Wkrze, zapotrzebowanie na poszczególne elementy infrastruktury turystycznej podczas spływu kajakowego Wkra, a także ocenę cech i odcinków Wkry jako miejsca realizacji spływów kajakowych.

Część analityczna opracowania została oparta na wynikach badań ankietowych, które zrealizowano w 2019 r. Sondaż diagnostyczny z użyciem kwestionariusza¹ został przeprowadzony wśród pełnoletnich osób, uprawiających turystykę kajakową na Wkrze. Sposób doboru próby miał charakter celowy – badaniem objęto osoby korzystające z usług wypożyczalni kajaków i zrzeszone w Stowarzyszeniu Sympatyków Doliny Rzeki Wkry „Nasza Wkra”. Respondentów było 110. Należy nadmienić, że z uwagi na sposób doboru i liczebność próby badawczej nie można uznać jej za reprezentatywną, co ogranicza możliwość uogólnienia przedstawionych wyników na wszystkie osoby uprawiające turystykę kajakową na Wkrze.

3. Charakterystyka badanej grupy

Jak już zostało wspomniane, w badaniu wzięło udział 110 respondentów, wśród nich dominowali mężczyźni – stanowili oni 66,4% ankietowanych. Wiek badanych był zróżnicowany, niemniej jednak przeważały osoby młode – 59,1% stanowili respondenci pomiędzy 25 a 44 rokiem życia, 10,9% to osoby w wieku od 18 do 24 lat, 18,2% – od 45 do 54 lat, a pozostałe 11,8% to ludzie 55-letni i starsi.

Wśród badanych najwięcej było mieszkańców miast – stanowili oni 81,8% ankietowanych. Prawie wszyscy respondenci (94,5%) byli mieszkańcami województwa mazowieckiego. Badani stanowili relatywnie dobrze wykształconą grupę – ponad połowa z nich (57,3%) to osoby z wykształceniem wyższym. Znaczny był także udział respondentów, którzy ukończyli szkołę średnią. Poziom wykształcenia znalazł odzwierciedlenie w charakterze pracy wykonywanej przez badanych – ponad połowa z nich (51,8%) to pracownicy umysłowi, dla których aktywny wypoczynek na świeżym powietrzu stanowi odskocznię od pracy, głównie siedzącej. Z wysokim poziomem wykształcenia może być związana także ocena własnej sytuacji materialnej. Jako dobrą lub bardzo dobrą określiło ją 73,6% badanych.

¹ Kwestionariusz ankiety został rozpowszechniony przez A. Banasiak.

4. Wyniki badań

Zdecydowana większość badanych miała doświadczenie w kajakarstwie. Za ledwie 6,4% respondentów uczestniczyło w spływie po raz pierwszy. Głównymi powodami udziału w tego typu rekreacji była potrzeba czynnego wypoczynku oraz chęć podjęcia aktywności ruchowej w miejscu atrakcyjnym krajobrazowo. Szczegóły zaprezentowano na rys. 1.

Rysunek 1. Główne motywy uczestnictwa badanych w spływie kajakowym (%)

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań

Jako powód uczestniczenia w spływie kajakowym często podawano możliwość spędzenia czasu w ciekawy sposób z rodziną i przyjaciółmi, który łączy kilka różnych rodzajów korzyści – chociażby zdrowotne (ruch) czy estetyczne (walory wizualne i krajobrazowe). Nieznaczną część badanych wskazywała motywy o charakterze poznawczym.

Istotnym elementem badań było rozpoznanie czynników, które wpływają na wybór miejsca spływu. Kluczowe znaczenie w tej kwestii miała dla respondentów dostępność komunikacyjna. Jest to zrozumiałe, ponieważ imprezy tego typu mają najczęściej charakter jednodniowy. Preferowane są zatem miejsca niezbyt oddalone, do których można łatwo i szybko dojechać. Szczegółowe informacje na temat powodów wyboru Wkry na miejsce realizacji spływu kajakowego zaprezentowano na rys. 2.

Wkra jest wybierana przez kajakarzy głównie ze względu na walory przyrodnicze i krajoznawcze. Z pewnością nie bez znaczenia jest tu fakt, iż rzeka ta w dużej części swojego biegu leży na obszarze chronionym. Ważną rolę, zdaniem osób chcących zorganizować spływ kajakowy, odgrywała także atrakcyjna cenowo i ciekawa oferta, przygotowana wypożyczalniach kajaków. Część badanych (w szczególności ci, którym

Rysunek 2. Główny powód wyboru przez respondentów Wkry na miejsce realizacji spływu kajakowego (%)

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań

towarzyszyły dzieci) przywiązywała dużą wagę do poziomu trudności spływu. Wśród powodów wskazanych jako „inne” znalazł się m.in. udział w akcji „Sprzątanie Wkry”. Należy w tym miejscu zauważyć, że prezentowane informacje są zbieżne z wnioskami wynikającymi z badań Bątyk (2012), która analizowała determinanty popytu na turystykę kajakową na Warmii i Mazurach. W opinii 199 kajakarzy biorących udział w tym badaniu najważniejszymi wyznacznikami popytu na turystykę kajakową okazały się: dostępność komunikacyjna, walory przyrodnicze oraz koszty.

Podczas spływu kajakowego Wkrą respondentom towarzyszyli głównie znajomi i przyjaciele, współmałżonkowie oraz dzieci (zob. rys. 3).

Rysunek 3. Osoby, z którymi respondenci uczestniczyli w spływie kajakowym Wkrą (%).

Respondenci mogli wskazać więcej niż jedną odpowiedź

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań

Jest to powiązane z motywami uczestnictwa w spływie, jako że jednym z najistotniejszych powodów okazała się możliwość spędzenia czasu w ciekawy sposób z rodziną i przyjaciółmi. Interesujące jest to, że znaczna część badanych wybierała się na spływ bez towarzystwa. Jeden z respondentów, który wskazał odpowiedź „inne”, zabrał na spływ swojego czworonożnego przyjaciela.

W badaniach podjęto próbę określenia popularności poszczególnych szlaków kajakowych Wkry. Najczęściej wybierany był dolny, 10-kilometrowy odcinek rzeki, od Szczypiorna do Pomiechówka. Bardzo popularne są także dłuższe spływy z Borkowa i Jońca do Pomiechówka (rys. 4).

Rysunek 4. Preferowane przez respondentów odcinki kajakowe Wkry (%).

Respondenci mogli wskazać więcej niż jedną odpowiedź

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań

Zdecydowanie mniejszym zainteresowaniem cieszyła się środkowa i górna część Wkry. Może to być spowodowane znacznym oddaleniem tej części rzeki od dużych miast, a także utrudnionym dostępem do niezbyt licznych wypożyczalni kajaków, które tam funkcjonują.

Najskuteczniejszym źródłem informacji na temat możliwości odbycia spływu kajakowego po Wkrze okazał się marketing szeptany, czyli tzw. poczta pantoflowa. W tym przypadku ankietowani pozyskali informacje

Rysunek 5. Źródła informacji o możliwości uprawiania kajakarstwa na Wkrze, wykorzystywane przez respondentów (%).

Respondenci mogli wskazać więcej niż jedną odpowiedź

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań

od rodziny i znajomych. W większości przypadków właśnie dzięki nim respondenci mieli okazję podziwiać z kajaka tę malowniczą rzekę (rys. 5).

Wiedzę o spływach na Wkrze badani czerpali także z Internetu – głównie ze stron WWW oraz popularnych, zwłaszcza wśród osób młodszych, mediów społecznościowych. Co ciekawe, dla dwóch respondentów sposobem na dostrzeżenie uroków Wkry jako szlaku kajakowego był rodzaj gry terenowej, w której wykorzystuje się nawigację satelitarną, tzw. *geocaching*.

Uczestnicy wielogodzinnych, a czasem wielodniowych spływów kajakowych chętnie korzystają z różnego rodzaju infrastruktury turystycznej. Respondenci zwracali szczególną uwagę na obiekty, w których świadczone są usługi gastronomiczne. Dużym zainteresowaniem cieszyły się także plaże i kąpieliska oraz punkty widokowe. Są to miejsca, w których można posilić się po wysiłku oraz zrobić przerwę na podziwianie okolicy lub kąpiele słoneczne i wodne (rys. 6).

Ankietowani tylko w niewielkim stopniu byli zainteresowani obiektami noclegowymi, co wynika z faktu, że zdecydowana większość respondentów preferowała spływy jednodniowe. Brak zapotrzebowania na punkty informacji turystycznej można natomiast tłumaczyć powszechnym (w tym mobilnym) dostępem do źródła wiedzy, jakim jest Internet.

Respondenci zostali poproszeni także o ocenienie poszczególnych cech i elementów Wkry jako szlaku kajakowego. Wysokie noty przyznano przede wszystkim atrakcyjności tej trasy (rys. 7).

Badani bardzo wysoko ocenili także bezpieczeństwo Wkry jako miejsca realizacji spływu kajakowego. Może to wynikać m.in. z niewielkiego poziomu trudności tego szlaku. Z pewnością znaczący wpływ na tak

Rysunek 6. Potencjalne zapotrzebowanie badanych na poszczególne elementy infrastruktury turystycznej podczas spływu kajakowego Wkrą (%).

Respondenci mogli wskazać więcej niż jedną odpowiedź

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań

Rysunek 7. Ocena poszczególnych cech i elementów Wkrą jako miejsca realizacji spływów kajakowych, dokonana przez respondentów (%)

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań

przychylnie recenzje dotyczące bezpieczeństwa miało też dobre, w opinii badanych, przygotowanie samej trasy oraz odpowiednie jej oznakowanie.

Spływ Wkrą zrobił na ankietowanych duże wrażenie. Zdecydowana większość z nich (97,3%) zadeklarowała bowiem, że z pewnością powtórzy to doświadczenie. Respondentów urzekły szczególnie malownicze krajobrazy oraz brak komercjalizacji, która jest charakterystyczna dla wielu

mazurskich rzek. Kilkoro spośród badanych (2,7%) stwierdziło jednak, że nie zamierza wracać nad Wkrę. Jako powód wskazali oni zaśmiecone brzegi rzeki.

5. Podsumowanie

Turystyka kajakowa cieszy się w Polsce dużą popularnością. Świadczą o tym, m.in. tłok na popularnych szlakach kajakowych, panujący w miesiącach letnich, czy znaczna liczba klubów, kół i stowarzyszeń turystyki kajakowej, wypożyczalni kajaków oraz imprez organizowanych przez miłośników tej formy turystyki i dla nich. Pomimo dużego rozpowszechnienia i znaczącej liczby zwolenników problematyka turystyki kajakowej jest w dociekaniach naukowych podejmowana relatywnie rzadko. Przeprowadzone badania, które z uwagi na liczebność próby i sposób jej doboru nie mogą być traktowane jako reprezentatywne i stanowią jedynie przyczynek do dalszych rozważań, umożliwiają sformułowanie następujących wniosków i uogólnień:

- Badani, podejmując decyzję o odbyciu spływu kajakowego, motywowani byli głównie potrzebą aktywnego wypoczynku oraz chęcią podjęcia aktywności ruchowej w miejscu atrakcyjnym krajoobrazowo.
- Kluczowe znaczenie podczas wyboru miejsca realizacji spływu miała dla respondentów dostępność komunikacyjna. Wiązało się to z pewnością z faktem, że zdecydowana większość ankietowanych odbywała spływy jednodniowe. Istotnymi powodami wyboru Wkry okazały się ponadto jej walory przyrodnicze i krajoznawcze, a także atrakcyjna cenowo i ciekawa oferta wypożyczalni kajaków.
- Preferowanym towarzystwem podczas spływu byli głównie znajomi i przyjaciele, współmałżonkowie oraz dzieci. Umożliwia to badanym realizację, często wskazywanej w badaniach, potrzeby spędzenia czasu z bliskimi osobami w ciekawy i niecodzienny sposób.
- Spośród kilkunastu odcinków kajakowych Wkry najczęściej eksplorowany był fragment pomiędzy Szczypiornem a Pomiechówkiem. Respondenci chętnie decydowali się także na spływy z Borkowa i Jońca do Pomiechówka. Duża popularność tych szlaków związana jest z ich niewielkim oddaleniem od dużych miast, z czego pośrednio wynika akcentowana przez badanych konieczność dobrej dostępności komunikacyjnej miejsc do realizacji spływów kajakowych.
- Respondenci, którzy chcieli dowiedzieć się czegoś na temat możliwości uczestnictwa w spływie, posilkowali się głównie informacjami

- pozyskanymi od rodziny i znajomych oraz ich opiniami (marketing szeptany). Istotnym źródłem wiedzy okazały się ponadto media społecznościowe oraz strony internetowe, m.in. wypożyczalni kajaków.
- W kontekście infrastruktury turystycznej badani wykazali największe zainteresowanie usługami obiektów gastronomicznych. Ich dostępność jest niestety mocno ograniczona, a te istniejące (m.in. w Radzanowie) nie były z pewnością tworzone z myślą o zaspokajaniu potrzeb kajakarzy. Kilka sezonowo funkcjonujących miejsc, świadczących usługi żywieniowe, usytuowanych przy plażach, kąpieliskach czy punktach widokowych (również wzbudzających zainteresowanie badanych), w znacznym stopniu uatrakcyjniłoby i poprawiło komfort spływu.
 - Poszczególne cechy Wkry jako miejsca organizowania spływów kajakowych zostały wysoko ocenione przez badanych. Uwagę zwracano na wyjątkową atrakcyjność oraz poziom bezpieczeństwa tego szlaku, wynikający m.in. z niskiego stopnia trudności trasy, a także z odpowiedniego jej oznakowania i przygotowania.

Przeprowadzone badania pozwalają wnioskować, że Wkra stwarza duże możliwości rozwoju turystyki kajakowej. Zdecydowana większość badanych zadeklarowała bowiem, że z pewnością powtórnie odbędzie spływ kajakowy tą rzeką. Warto jednak zadbać o to, aby osoby te nie natknęły się na zaśmiecone brzegi, które zniechęciły kilkoro badanych do powrotu nad Wkrę.

Bibliografia

- Batyk, I.M. (2012). Determinanty popytu na turystykę kajakową na Warmii i Mazurach. *Ekonomiczne Problemy Usług*, 83, 155–164.
- Godlewski, G., Rzędzicki, M. (2013). *Kajakarstwo turystyczne*. Biała Podlaska: Wydawnictwo AWF Warszawa, Zamiejscowy Wydział Wychowania Fizycznego w Białej Podlaskiej.
- Godlewski, G., Rzędzicki, M. (red.) (2012). *Kajakarstwo turystyczne*. Biała Podlaska: Wydawnictwo AWF Warszawa, Zamiejscowy Wydział Wychowania Fizycznego w Białej Podlaskiej.
- Hurba, M. (2013). Kajakiem po Lubelszczyźnie – potencjał rozwojowy kajakarstwa turystycznego w województwie lubelskim. *Studia i Materiały CEPL w Rogowie*, 15 (37/4), 118–124.
- Kajak.org.pl (2020). Pobrane z: www.kajak.org.pl (20.02.2020).
- Korycki, W. (1978). *Kajaki złote, srebrne, brązowe*. Warszawa: Wydawnictwo Sport i Turystyka.
- Kurek, W., Mika, M., Pitrus, E. (2007). *Formy turystyki kwalifikowanej*. W: W. Kurek (red.), *Turystyka* (s. 256–279). Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.
- Łuczynski, A. (1987). Rys historii turystyki kajakowej. *Kwartalnik Krajoznawczo-Turystyczny „Przyjaciół Dęblina”*, 30 (2), 1–130.
- Mazurek-Kusiak, A., Soroka, A., Sawicki, B. (2015). Zarządzanie procesem zagospodarowania turystycznych szlaków kajakowych województwa lubelskiego. *Logistyka*, 4, 4824–4831.
- Mokras-Grabowska, J. (2015). Różnorodność metod teoretycznych i form podejść w turystyce aktywnej. W: M. Makowska-Iskierka (red.), *Warsztaty z Geografii Turyzmu*. T. 6:

- Badania nad turystyką. Jeden cel, różne podejścia* (s. 117–129). Łódź: Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego.
- Łobożewicz, T. (1983). *Turystyka kwalifikowana*. Warszawa: Wydawnictwo PTTK „Kraj”.
- Nowak, M., Nowak, J. (1996). *Lubelszczyzna*. Warszawa: WSiP.
- Stasiak, A., Śledzińska, J., Włodarczyk, B. (red.) (2015). *Wczoraj, dziś i jutro turystyki aktywnej i specjalistycznej*. Warszawa: Wydawnictwo PTTK „Kraj”.
- Statut Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego (2012). Pobrane z: www.pttk.pl (20.02.2020).

MOTYWACJA, PREFERENCJE I OCZEKIWANIA TURYSTÓW UCZESTNICZĄCYCH W SPŁYWACH KAJAKOWYCH NA WKRZE

Abstrakt: Celem opracowania jest przedstawienie motywów kierujących turystami uczestniczącymi w spływach kajakowych na Wkrze, a także preferencji i oczekiwań tych osób. Badania sondażowe z wykorzystaniem techniki ankiety przeprowadzone zostały w 2019 r. wśród 110 pełnoletnich osób, uprawiających turystykę kajakową na Wkrze. Sposób doboru próby miał charakter celowy – badaniem objęto osoby korzystające z usług wypożyczalni kajaków i zrzeszone w Stowarzyszeniu Sympatyków Doliny Rzeki Wkry „Nasza Wkra”. Głównym motywem odbycia spływu kajakowego była potrzeba aktywnego wypoczynku oraz chęć aktywności ruchowej w otoczeniu atrakcyjnym krajobrazowo. Podczas wyboru miejsca spływu kierowano się głównie jego dostępnością komunikacyjną. Najpopularniejszy wśród badanych był odcinek od Szczypiorna do Pomiechówka. Głównym źródłem informacji na temat spływu po Wkrze był marketing szeptany, czyli informacje i opinie pozyskane od rodziny i znajomych. Badani chętnie skorzystaliby podczas spływów z usług świadczonych przez obiekty gastronomiczne, a także z plaż i kąpielisk. Respondenci bardzo wysoko ocenili atrakcyjność oraz poziom bezpieczeństwa Wkry jako szlaku kajakowego, co przełożyło się na fakt, iż zdecydowana większość z nich zadeklarowała chęć ponownego skorzystania z tej atrakcji.

Słowa kluczowe: turystyka kajakowa, kajakarstwo, kajaki, Wkra.

MOTIVATION, PREFERENCES AND EXPECTATIONS OF TOURISTS PARTICIPATING IN KAYAKING TRIPS ON THE WKRA RIVER

Abstract: The purpose of the article is to present the motivations, preferences and expectations of tourists who take part in kayaking trips on the Wkra river. Surveys using the questionnaire technique were conducted in 2019 among 110 adults kayaking based on a non-probability sample which included those using kayak rental services and connected with *Nasza Wkra*, an association of friends of the Wkra valley. The main motivation for kayaking was a need for active recreation and a willingness to do physical activity in attractive landscape surroundings. When choosing a particular place, the most important factor was transport accessibility and the route which was most popular led from Szczypiorno to Pomiechówek. The main source of information about trips on the Wkra River was word-of-mouth i.e. information and opinions from family and friends. The respondents were willing to use the services provided by catering establishments, beaches and swimming zones and they rated highly the attractiveness and safety of the Wkra river as a kayaking route and, consequently, most of them were interested in returning.

Keywords: kayaking tourism, kayaking, kayaks, River Wkra.